

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirtetésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilvántartási díj 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.Bérmentelen leveleket
csak ismert kezektől fogadunk el.Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Megyei rendes közgyűlés

A szép számmal megjelent bizottsági tagokat Glavina Lajos főispán úr önméltósága melegen üdvözlendő, a közgyűlést megnyitotta.

Felolvasatott Svastits Benó alispán úr jelentése a hatásköréhez tartozó közigazgatási ágaknak a lefolyt négy havi állapotáról és a megye területén előfordult nevezetesebb eseményekről.

Az alispáni jelentés tudomásul vétetett s annak kapesán a következő határozat hozatott:

A közbiztonsági szolgálatot s annak szervezeti részét illetőleg elismeréssel emelhető ugyan ki, hogy a m. kir. esendőség fontos feladatainak megfelelő buzgósággal, kellő szabatos és szabályos eljárással igyekszik betölteni hivatását s e tekintetben kifejtett működése a lehetőséghez képest sikeresnek mondható; de más részt tagadhatatlan, hogy működése sikerének aránya a viszonyokhoz képest nem felel meg azon követelményeknek, amit a közbiztonság fontos érdeke elengedhetlenül előszab s ennek oka a esendőségi létszám csekélységében fekszik. Ez iránt az alispán úr, valamint a közigazgatási bizottság és a f. évi májusi közgyűlés által a magas belügyminiszteriumhoz tett felterjesztések következtében a létszám szaporítása és két új őrsállomás szervezése iránt a tárgyalások meg is tartottak s minthogy ennek szükségessége az illető esendőparancsnoksággal egyetértőleg állapítottatott meg, annak bekövetkeztét is remélni lehet, de minthogy ezt nem csupán a közbiztonságnak, hanem a közrendtartásnak érdeke is továbbra el nem odázhatóvá teszi: ugyanazért a közgyűlés a szükségesnek megállapított és tényleg elfogadott esendőségi szaporítás melletti többi tényleges fogantatását a belügyminiszteriumhoz intézendő felirattal szorgolag kérelmezni elhatározta.

„Zalamegye“ tárcája.

Egy reclame.

—Humoristicus vázlat.—

Németből fordította: Csontos Károly.
(Vége.)

A mi zongoristáknak most sok teendője lett s nem sokára jó vastag nyomással diszlett a g... i hetilapban:

„X... ur, a St... i királyi udvari énekes S... ur közreműködése mellett nagy zeneestélyt fog rendezni.“

A következő napon egy külön kis nyomtatvány jelent meg a megszokott tartalommal: „Kötelességünknek tartjuk a művészetkedvelő közönség figyelmét felhívni arra, hogy X... ur zongora művész, a St... i királyi udvari énekes szives közreműködése mellett stb.

Az ilyenféle irályt mindenki ismeri, de különösen a névtelenül aláírt műkedvelők.

A szombat, különösen kisebb városokban, a színház és más előadások napja. A gyárakat korábban bezárják, az urak szabadok, a nők is elkészültek a szükséges tisztogatásokkal, általános ünnep előestéje. Ugy látszik tehát minden legjobban fog sikerülni. Egy órákor már látjuk, hogy a fiatal zongorista és az ünnepelt énekes gyors hajással haladnak G... felé. S... nagy festői bandita köpenybe burkolódva teljes léleknyugalommal törekedett az elmulasztott ebéd utáni alvást pótolni, a fiatal ember ellenben nyugtalan, izgatott állapotban volt, ami egy fiatal, első zenestélyt rendező művésznél ép nem szokatlan.

G... be érkezve azonnal az „Apostol“-hoz címzett szállodába hajtottak, hol S... pártfogoltjával együtt határtalan szolgálatkészséggel lett fogadva.

„Mi a manó? tehát még is igaz, hogy uraságod ma este énekelni fog itt?“ mondá a vendéglős csudálkozva, ami mind az ifjú művésznak, mind S... nek igen feltűnt.

„Nos, nem volt benn a hetilapban?“ Kérdé az utóbbi idegenszerűen.

„De igen“ viszonzá vállatvonva a vendéglős, „de itt nem akarják elhinni. Nincs concert, melynél uraságod neve ne szerepelne a papíron, s ha a közönség rá hagyja magát szedni, úgy az előadás azon tudósítással

Egyik bizottsági tag felhozta a közgyűlés előtt, hogy a letenyei járás szolgabirója f. évi augusztus hóban az 1880., 1881., 1882., 1883. és 1884. évi megyei betegápolási és katonabeszállásolási pótdóra néhány ezer forintba rugó összeget terjesztett be oly ellemnyugták mellett, melyek nagyobb részben már évekkal ezelőtt állítottak ki, miből az következtethető, hogy az ellemnyugtázott pénzek az ellemnyugták kiállítására idejétől a beküldésig a szolgabiró által visszatartattak.

Svastits Benó alispán úr kijelentette, hogy a felhozott esemélnél fenforogni látszó visszaélés kiderítése végett az eljárást fogamatba tette és amennyiben a visszaélés megállapították, a további eljárást az 1876. évi VII. t. c. értelmében fogantatosítani s az eredményről jelentését a f. évi novemberi közgyűlésre betérjesztetni fogja. A közgyűlés alispán úr ezen nyilatkozatát jelentésének bevérsé mellett tudomásul vette.

A május havi közgyűlésen elhatározottat, hogy a megyei összes alapokat illető hátrálékok megállapítása céljából a m. főszámvevő a járási szolgabirói székhelyeken a f. évi december havának második felében egyéni lezárolást teljesítsen. Ezen intézkedés a tett indítvány folytán olyképp bővített ki, hogy ezen, a megyei számvevőség által a kitűzött időben mulhatlanul teljesítendő számonvételhez mindenkor egy bizottsági tag is meghívandó.

Elrendelte továbbá a közgyűlés, hogy a járási szolgabirók a községek irányában törvény szerint fennálló felügyeleti jogukat és kötelezettségüket pontosan teljesítsék; községeiket, azok ügyvitelét és pénzkezelését minél gyakrabban vizsgálják meg s az esetleg tapasztaltat szabálytalanságok vagy visszaélések megtorlása iránt a törvény értelmében járjanak el.

Felhívta egyuttal a közgyűlés az alispán urat, hogy a járási szolgabiróságokat lehetőleg

nyitattik meg, hogy uraságod hirtelen rosszul lett, így tehát a közönség nem hisz most már, s innen magyarázható meg, hogy még eddig alig 12 jegy kelt el.“

„Alig 12 jegy!“ kiáltá iszonyodva az ifjú, „ugy a kiadás se lesz fedezve, tehát nem játszhatom, én szerencsétlen ember vagyok.“ Megtörötten hanyatlott a fiatal művész egy székre.

„Nos, mi tehát a teendő? Kérdé S... ki csak nagy bajjal tudta a nevetést elfojtani, midőn a fiatal művész, kétségbeesését látta.

„En nem tudom“, viszonzá ez tompa hangon, maga elé bámulva, „soha se volt szerencsém, nem is lesz! csak tudnák, hogy ön itt van, akkor természetesen a terem zsúfolva lenne. De este előtt nem jön hozzám senki.“

„Tehát doboltassuk* ki“, mondá S... jó kedvvel.

„Ön tréfál S... ur, s ezt meg is teheti“ mondá az ifjú szemrehányó tekintettel. „Mit törődik ön ezzel, mit árt önnek? — De én, ki minden reményemet ezen első fellépésbe helyeztem s egész jövőm ettől függ.“

„Nem tréfálók“, mondá S... a vendéglőshöz fordulva, „hivassa el a dobost:“ s midőn ez vonakodott, ismételve mondá: „komoly szándékom ez, én akarom és kell, hogy a dobos eljöjjön.“

„Kérve kérem, ne vigye a gúnyt végtelenségig“, esdekelt a szomorú művész.

„Legyen az eszén, ez komoly szándékom, igen alkalmas eszköz, s minthogy föltettem magamban, hogy önön segíteni fogok, tehát meg is lesz, hogy hogyan, azt hagyja én rám.“

„De hisz kitesznek bennünket a hirdlapokba“, jajgatott a fiatal ember.

„Hisz ön úgy is azt akarja“, viszonzá S... hangos kacagás közt fehér fogait mutatva. „Külömben legyen meggyőződve“, tevé hozzá egész komolyan, hogy semmi olyast nem tesztek, ami az ön vagy az én nevemnek szégyenére válnék. E mellett kezeskedem, hogy a terem tömve lesz.“

Ezután néhány sort írt, s átadta a dobosnak azon utasítással, hogy ezt az előkelőbbek által lakott városrészben értelmesen olvassa fel. Jó kedvű nevetés közt lépett a komor zongorista elé s csodálatra méltó hang-

* Az eredetiben előforduló „schellen“ eszenést jelent, de én a hazai szokáshoz alkalmazkodva „dobolással“ fordítottam

mielőbb vizsgálja meg s ez alkalommal a szolgabirói hivatalok ügyvitelének, az időközönként betérjesztett kimutatásoknak pontosságáról és helyességéről, a pénzkezelés szabályosságáról s különösen arról is győződjék meg, vajjon mennyiben teljesítik a szolgabirók a községek irányában fennálló felügyeleti kötelezségüket; ezen vizsgálatai eredményéről pedig a közgyűlésnek időnként jelentést tegyen.

Panaszkép felemlítettett, hogy Boros József gelsei községi bíró ellen a nagy-kaniszi járás szolgabirója f. évi május hóban fegyelmi eljárást rendelt el, őt hivatalától felfüggesztette, a vizsgálat azonban ez ideig sem fogantatosított.

A közgyűlés alispán urnak azon felvilágosító nyilatkozatát, hogy a felemlített fegyelmi ügyben hozott szolgabirói határozat az alispánhoz s a másodfokú alispáni határozat a közigazgatási bizottsághoz fellebbeztetett és ezen utóbbi határozat ellen benyújtott fellebbezés csak a közigazgatási bizottság f. évi augusztus 12-én tartott ülésében nyerhetett elintézés — tudomásul vette, úgy szintén tudomásul vette ugyan ezen ügyben a nagy-kaniszi járás szolgabirójának azon nyilatkozatát, hogy a közigazgatási bizottságtól hozzá augusztus hó második felében érkezett fegyelmi ügyben a vizsgálatot eddig rendkívüli sürgős külfoglalkozásai miatt nem teljesíthette, azt azonban most már késedelem nélkül teljesíteni fogja.

Árvay István urnak közzgazdasági előadóvá történt kinevezetése folytán a közigazgatási bizottságban egy tagsági hely üresedésbe jöven, a szavazás Háczy Kálmán, Bogvay Máté és Schmidt Emil urakból álló szavazatszedő küldöttség előtt a törvényben előírt módon, szavazatlappal titkosan fogantatosított és Orosz Pál bizottsági tag úr szavazattöbbséggel az 1884—1885. évekre közigazgatási bizottsági tagnak megválasztott. —

Ján Stradella eme szavait énekelte: „Nincs oly nagy baj mint gondoltuk, csak helyesen kell hozzáfogni és rendezni.“

Jóllehet a dobolás kis városokban egészen megszokott valami, még is e hangra majd minden ablak megnyílik s a hallgatózó fők messze kihajolnak. „Talán egy hold szántóföld adatik bérbe“, gondolja egy számító földműves s megáll. „Talán veszett eb“, gondolja egy szorgos anya, egyszerre a dobosra és az utcán játszó bodri kutyájára pillantva. „Talán műlovar-társaság“, gondolja egy ifjú hölgy. Ma azonban egyik vélemény sem volt helyes. Miután a figyelem már fel volt keltve, a dobos a dobos oldalt tasztva egyhangulag olvasta fel a következő felhívást:

„Ép most St... ből érkezett S... királyi udvari énekes egy drága kövekkal kirakott arany nyakkendő tőt elvesztett. A becsületes megtaláló adja át az „Apostol“-hoz címzett szállodában, hol a kitűzött 50 ft jutalmat felveheti.“

A számító földműves esalódva folytatta utját, a szorgos anya megkönnyebülve s örömmel esapta be az ablakot, a műlovar-társaságot“ váró urhölgy ujjongva kiálta be a belső szobákba: „Mama, S... itt van! S... itt van! Tehát még is fel fog lépni!“ s ez elterjedt mindentel.

Kalapokat és köpenyeket előszedték, a szolgák rohantak az utcán, hogy még jegyhez jussanak, a férjeknek tudokra lett adva, hogy korábban lesz az estebéd, mert korán ott kell már lenni, szóval az egész hölgyvilág forrongásban volt.

A zeneestély megnyitása előtt már minden hely el volt foglalva, az ifjú művész boldog volt, S... különös elégedettséggel gondolt a sikerült államesinyre.

S... hatalmas hangja úgy annyira megrémegteté a hölgyek szíveit és a terem gyenge falait, hogy egy jelenlevő nő kijelenté a böles építő bizottságnak, hogy e falak ily hanghoz gyengék. Akik hallották S... t szüktérben énekelni, azok azt mondják, hogy van valami a dologban.

Az ifjú művész, a kinek valóban kitűnő tehetsége volt, kellő tetszésben részesült, de ma este is mint mindenkor a babér S... é volt.

„Látja“, mondá hazamenet a boldog zongoristának: „így kell „reclame“-ot csinálni!“ —

Zala-Egerszeg-szent-iváni vasutügy.

I.
A Zala-Egerszeg-szent-iváni vasutügyben a cs. kir. szab. déli vasut társaság üzem igazgatósága a műszaki jelentést, tervezetet és költségvetést megküldvén, a további eljárás végett szükséges teendők tekintetében f. 1884-ik évi szeptember hó 14-én délutáni 2 órakor Zala-Egerszegben a gazdasági egyesület termében tartandó tanácskozási t. c. érdekeltek tisztelettel meghívottnak. Zala Egerszegben, 1884. szeptember hó 8-án. A végrehajtó bizottság nevében: Háczy Kálmán m. k. elnök.

II.
Mint illetékes helyről értesültünk, Zala-Egerszeg város igen tisztelt birája id. Czinder István úr felkérte, hogy legyen szives a városi képviselő testületet még a f. év szeptember 14-ik előtt közgyűlésre összehívni s a f. é. szept. 14-iki érdekeltségi közgyűlésre a képviselő testület illetőleg Zala Egerszeg mezőváros az iránti határozatát előterjeszteni, hogy a város mint e minőségben legfőbb érdekelt fél, minő s mily összegű kosszájárulással s adományokkal fog a vasut kiépítésére közreműködni; minthogy a további szükséges teendők tekintetében az alapot s kiindulási pontot ez szolgáltatja, mert a vasut létesítése főképp s majdnem csak a város ezen elhatározásaitól függ.

Reméljük, hogy a végrehajtó bizottság ezen felkérésének t. városbiró ur megtehetőleg intézkedett s reméljük, hogy a képviselő testület, midőn a város léte, jövője felett kell döntenit, az áldozatban elmegy a végső határig.

Zala-Egerszeg minden polgárát felkérjük, hogy mint érdekelt fél a f. é. szept. 14-én d. n. 2 órakor tartandó érdekeltségi gyűlésre annál inkább megjelenni el ne mulassza, mert esetleg az egyesek által ajánlandó adományok, teljesítendő hozzájárulások, átvállalendő kötelezettségek, az ügyek hozandó áldozatok aláírások utján felvételét s megállapítását fogjuk.

III.
Addig is, míg alkalmunk leend az ügy teljes megismertetése végett a műszaki jelentést s költségvetést részletesen közölni, előlegesen a következőket jelezhetjük.
A Zala-Egerszeg-szent-iváni vasut egy szabványos nyomtávval bíró helyi érdekű vasut leend.

A Zala jobbpartján az irány viszonyok a Zala partjáiig lenyúló dombláncolatok, mocsárok, főképp pedig az állomásra betorkolásnál lévő meredek miatt felette kedvezőtlenek lévén, a méretjelzések csak a balparton teljesítettek.

A műszaki jelentés szerint gazdasági szempontból ajánlatos a pályaudvart Kaszaháza község közelében elhelyezni, mert ez által a pályavonal 26 km-rel meg rövidülne; a Zala völgyének egész szélességében eszközölendő magas feltöltések, a Zala folyón át vezetendő nagy hid, mely tetemes árviszok van alávetve, elcsúsznak.

Emelleggyva a Kaszaháza közelében elhelyezendő állomásról szóló alternatív költségvetés is készítettet. (Szent Ivárról indulva) Kaszaházától kezdve a nyom átlépi a Zala völgyét és ezen folyót egy 120 m. hosszú hiddal hidalja át.

Az építésre használható kövek csak a Szt.-Ivántól 7 km. távolságra keletre fekvő kemendi kőhányából nyerhetők — ezek műtárgyak előállítására alkalmasak, csak hogy árukat a távoli és rossz országutakon való szállítás igen emeli.

Hogy tehát alkalmazásuk a minimumra szállítsanak le, az összes hidak és átvezetők fából létesítettek.
A tervezett helyi érdekű vasut építési hossza a szt.-iváni állomástól való kiágazásától egészen a zala-egerszegi tejjállomásig 8.9 (6.3) km.*

A szent-iváni felvételi épület közepétől a zala-egerszegi tejjállomás végéig 9.3 (6.43) km. illetőleg a felvételi épületek közepéig 8.79 (6.19) km.

A Zala folyón át építendő hid szerkesztésénél az átfolyási nyílás ugyanazon méretekkel vétetett fel, mint a milyennel az ugyanazon folyón épített köztűti hídnál bír — csupán a főátfolyási nyílásnál vétetett fel 120 m-nyi nyílt táv, míg a többi nyílások a nyíltban mérve csak 6-0 m-el bírnak — s a tartók fogazott gerendákból állanak.

A vasutnak csak oly állomás telepe lesz Zala-Egerszegben, melynek hossza 500 méterrel vétetett fel. Ugyanott a forgalmi szolgálat részére következő műtárgyak építettek: egy felvételi épület, egy áruraktár rakodó peronnal, egy hidmérleg és egy árnyékszék utazók részére.

A mellék és kitérő vágányok hossza az állomásban 950 m.

Orházak a folyó pályán nem alkalmazhatók.
Forgalom szempontból Szt.-Iván és Zala-Egerszeg állomásokon szükségesnek találtott egy távirda vezetéknek készülékek együt felállítására.

Azon feltevés mellett, mely az általános tervezet alapján is felvétetett, hogy a tervezett vasut üzemelt. a cs. k. szab. déli vaspálya veszi át, nagyobb mérvű újabb építések szükségletének, miért is a költségvetésben csak 3000 fit vétetett számításba.

A térkép szerint, ha Kaszaházán leend az állomás, a személy felvételi épülethez a lejárat ut a kaszaházi temetőnél levő hidon túl leend; — ha pedig Zala-Egerszegben leend az állomás, a felvételi épület a Pipahégyre vezető uton túl s a kőhídtól mintegy 300 m. távra leend. (A sommás költségkimentést jövő a számban hozzuk.)

Alispáni jelentés

az 1884. évi szeptember 9-iki közgyűlésre.

Méltóságos főispán úr! Mélyen tisztelt közgyűlés!
A törvény által tisztelt szabott kötelességemhez képest van szerencsém a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szóló jelentésem, mely a legutóbb tartott törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésétől — vagyis folyó évi május havától ezen évi augusztus hó végéig terjedő időszakot foglalja magában, a következőkkel mely tisztelettel előterjeszteni.

*) A zárjelben mellettek számok a hozs. azon esetben jelzik, ha az állomás Kaszaházán helyezték el.

A közegészségi állapot a felnőttek közt a lefolyt 4 havi időszakon általában kielégítő, sőt legnagyobb részben kedvező volt, járvány vagy ragály nem uralgott, és szőrványosan is csak az izületi esz — heveny, gyomor és bélhurtnak általában szelíd lefolyású ritkább esetei fordultak elő, sőt a július hó közepén hirtelen rendkívüli nagy fokra emelkedett meleg és reá követ kezett zivataros nedves időjárás változásnak sem volt a közegészségi állapotára nézve káros behatása tapasztalható, mit igazol a felnőttek beteg forgalmának valamint a halálozásoknak is az előző időszakokhoz képest jelentékeny apadást tanúsító s felette kedvező aránya; ettől eltérést a gyermekek egészségi állapota csak annyiban mutatott, hogy a keszthelyi, csáktornyai, letenvei és zala-egerszegi járások egyes községeiben ugy Nagy-Kanizsa városában a gyomor és bélhurtnak s a vérhasnak is bár gyakoribb, de szinte veszélytelen lefolyásu esetei mutatkoztak: — a hevenyfertőző kórok közül pedig a vörheny Lángviz, Füzvölgy és Kis-Lakos községekben lépett fel járványosan, összesen 27 köresett, melyek közül felgyógyult 16, meghalt 11; — továbbá a kanyaró Kehida községben öltött járványos jellegű — összesen 31 köresett, és a járvány megszüntével betérjlesztett zárjelentés szerint felgyógyult 21, meghalt 10; — végre Keszthelyen, Keszthelyi polgár városban és Gyömörő községben, összesen 12 himlő köresett fordult elő, melyek közül felgyógyult 6, meghalt 2, s jelenleg még gyógykezelés alatt van 4; — ezenkívül Zala-Koppán községben az állimlőnek 53 esete megjelent, s a gyermekek közt, s közülök meggyógyult 44, meghalt 9. Ugyanitt kell felemlítenem, hogy a déli francia országban kitört s most már olasz országban is terjedést nyert kolera járvány ellen a nagyméltóságú belügyminiszterium körrendelete alapján megyénkben ugy általam, valamint a járvány bizottsággá alakult megyei közegészségi bizottság részéről a kellő intézkedések minden irányban megtétetvén és azok fogamatosságáról a szolgabírói jelentések beköveteltetvén, az ezekből észlelt hiányok pótlása után ma már jelenthetem, hogy a fenyegető veszélyvel szemben megyénkben mindazon intézkedések megtörténtek, melyek a járvány behurcolásának lehető meggátolására, a közegészség oltalmára, ártalmának s veszélyeinek elhárítására, vagy a járvány netáni fellépte esetén annak elfojtására — illetőleg az óv- és gyógyrendszabályok pontos és sikeres foganatosítására szükségesek, és e tekintetben további legfőbb teendőt és hatósági feladatot képezend a szigorú ellenőrzés és annak mulatlan eszközölése, hogy az elrendelt intézkedések a szükséghez képest célszerűen és sikeresen végrehajthassanak, s hogy más részről a közegészségi szervezet a még betöltetlen körorvosi állomások betöltésével kiegészítsék, mely utóbbi az erre vonatkozó magas belügyminiszteri rendelettel a közgyűlés tárgysorába tüzetesen felvéve lévén, az a megyei állandó választmánynak ez érdembeni javaslata alapján hozandó közgyűlési határozattal nyerendi érdemi elintézését.

A lefolyt 4 havi időszak alatt boncivizsgálat teljesített összesen 34, és pedig törvényszéki eseteknél 12, rendőri tekintetből 22; az előbbieknél a halál okai voltak: agybénulás sértés folytán 3, agyverőmlyen 2, agyrázódás 1, elvérzés lövés folytán 4, gyomorlób mérgezés következtében 1, és hashártyalob 1 esetnél; — a rendőrileg boncoltaknál pedig fulladás 8, szívhiűdés 5, elvérzés 3, agyszélhiűdés 2, tüdőlob 1, égési sebek 1, belső elvérzés 1 és bélhurut 1 esetnél.

Sajnos öngyilkosságok 16 esete fordult elő, melyek közül 8 esetnél lövés — 7 esetnél felakasztás és 1 esetnél phosphor oldattal önmérgezés által hajtatott végre az önkivégzés; ezen kívül 2 öngyilkossági kísérlet is történt, lövés és gyutaoldattal mérgezés által, a rögtön alkalmazott hatósági gyógykezeléssel azonban az illetők megmentettek; — mellözve a szerencsétlen áldozatok névszerinti felsorolását, megjegyzem, hogy mind ezen eseteknél az orvosrendőri vizsgálat szabályszerűen teljesítetvén, a gyászos tett gyanítható indokál leginkább szerencsétlen családi viszály, továbbá gyógyíthatlan betegség s részben súlyos anyagi csapások szülte belső meghasonlás tünt ki.

Elnekórának 5 sajnos esete fordult elő, melyek közül kettőnek szerencsétlen áldozata közveszélyes kör állapotánál fogva az országos tébolydába szállítottat, kettő nyugodt magatartásához képest házi gondozás alatt gyógykezeltek, egy pedig a rajta kitört örfjüngési rohamok közt meghalt.

Véletlen szerencsétlenségnek 35 esete fordult elő, melyek közül részint fürdés és halászás közben, részint pedig csónakbóli kiesés folytán vízbefulladásnak 21 egyén, épületről leesés folytán agyrázódásnak 3 egyén, leomló part általi agyonnyomásnak 2 egyén, leeső gerenda és kutyém általi agyonütésnek 2 egyén, villámcsapásnak 2 egyén, ló általi agyonrugásnak 1 egyén, terhes szekérről leesés folytán elgázolásnak 2 egyén, ledőlő fal általi agyonnyomásnak 1 egyén és végre bor leesztés alkalmával legurult teli hordó általi agyonzuzásnak 1 egyén estek áldozatául.

Jelentésemnek a közegészség ügyét tárgyzó ezen része kiegészítésül van szerencsém a népesedési mozgalmak az egyes lelkeszi hivatalok kimutatásai alapján összeállított számadatait a lefolyt 4 havi időszakra vonatkozólag a következőkben előterjeszteni:

1884. évi május 1-től augusztus hó végéig.

J á r á s	Születetek	Meghaltak	Szaporodás
Nagy-Kanizsa városában	213	165	48
Tapolcazi járásban	455	252	203
Sümegei „	442	310	132
Keszthelyi „	317	189	128
Kanizsai „	371	288	83
Paicsai „	303	197	106
Zala-egerszegi „	448	282	166
Novai „	206	110	96
Alsó-Lendvai „	402	269	133
Letenvei „	296	151	145
Perlaki „	428	273	155
Csáktornyai „	428	251	177
összesen:	4309	2737	1572

A hasznos háziállatok egészségi állapota — a sertések kivételével — általában kedvező volt, s azok közt antrax kór esetek a szokottnál is ritkábban — egyéb ragályos kórbani elhullások pedig éppen nem fordultak elő; — a sertések közt azonban az üszkös toroklob és orbánc több községekben járványosan és rohamos terjedéssel lépven fel, számos elhullásokat okozott, főleg a júliusi forróság alatt, s a kór megszünt a kellőképp megtett hatósági óv- és gyógyintézkedések mellett is csak augusztus havában következett be.

E jelentésem tárgyát képező 4 havi időszak alatt a szarvasmarha járlati és kereskedelmi forgalma eléggé jelentékeny volt, mit tanúsít az, hogy f. é. május hó 1-től augusztus hó végéig a központból a megyebeli kör- és községi jegyzők részére összesen kiadott 57092 darab 5 kros és 13701 drb. 3 kros — összesen 70,793 darab járlati úrlap, melyekért összesen 3265 frt 63 kr. bélyeg illeték szolgáltatott át a királyi adóhivatalba.

A lónevelést illetőleg a folyó évi augusztus hó 7. 8., 9. és 10-ik napján Bellatinéz, Csáktornyai, Perlak és Nagy-Kanizsán megtartott jutalomdíj osztás eléggé igazolta a tenyésztés sikeres előhaladásában elért szép eredményt, mit különben a tenyésztés következő számadatai is tanúsítanak u. is:

A folyó évre engedélyezett 60 drb. állami ménék után az ezen évi fedezési eredmény az előző évit is túlhaladva 3409 darabot tett ki, továbbá a magas miniszterium által összesen 1160 ft méntartási segélyben részesített és magánosok tulajdonában lévő 16 db. jelesb ménekkel fedezett kancák száma 1014 db. volt s így összesen ezen évben már 4423-ra rugott azon tenyésztés-kancák száma, melyek részint állami — részint kiváló mmőségüknek fogva méntartási segélyre érdemesített magán ménekkel fedeztettek, a jövő évre pedig ugyan az ezen évi fedezési eredmény alapján a kir. méntelep parancsnoksággal tartott tárgyalás után 68-ban állapított meg az e megyére szükséges és remélhetőleg engedélyezendő állami ménék száma, mi a tenyésztés nagy és sikeres lendületét eléggé igazolja.

A közbiztonság ellen a lefolyt 4 havi időszak alatt elkövetett súlyosabb bűnmerényletek következők voltak u. is:

Május hó 14-én késő esti időben Németh Imre esküti lakos a bácsi határban ugynevezett esárda-kutnál lovai itatásakor 4 állítólag oláhigányok által megtámadtatván, késszurásokkal meggyilkoltatott s lovai elraboltattak; a gyilkos tett színhelye egy uton kívüli réten lévén, a szerencsétlen csak másnap hajnalok találtatott fel a hegypásztor által és gyilkosaiul még azt, „hogy 4 oláhigány volt“ kimondani tudta, de arra rögtön meghalt. A minden irányban megindított s jelenleg is folyamatban lévő nyomozás eddig a való tettesek kitudására nem vezetett. — Junius hó 4-én Sipo István akali lakos, Visztó Gábor csopaki és Bindits Sándor pusztá kis-pécseli lakosokkal együtt egy hajón menvén a Balatonba, miután több nevezettek Sipo István nélkül tértek vissza, az örfjártatózó esendőrség által Sipo István holléte iránt kérdőre vonatván, bevallották, hogy a hajón köztük támadt összeveszés és dulakodás közben Sipo István Bindits István a Balatonba taszította, hol a hullámok közt végkép elmerült; végre junius hó 20-án Szüts Ferenc lesence-tomaji molnárt a billegi esárdánál tapolezai útjában Szabó Elek ugyan lesence-tomaji erdős agyonlötte boszúból azért, mert előző nap Szüts a nevezett erdőt libának agyonlövése miatt szidalmazván, midőn ez őt fegyverével megfenyegette, Szüts tőle fegyverét elvette s az urodalmi ispánnak beadta, honnét azt az erdős visszakapván, másnap Szüts Ferenc molnárt általa tudva volt tapolezai útjában belesve agyonlötte; ezeken kívül előfordult még 4 verekedés közbeni emberölési eset és pedig kettő majorsági esendőség közt és szinte kettő koresmai összeveszés alkalmával; az itt elősorolt esetek vétkei tettesei közül Szabó Elek erdős a kir. ügyészségnél önként jelentkezett, a többi esetek tettesei pedig a nyomozás alkalmával letartóztatvatván, a bíróságnak átszolgáltattak.

A vagyonbiztonság ellen a lefolyt 4 havi időszak alatt elkövetett: betörés tolvajság 32, egyszerű tolvajság 62, állattolvajság 17 és ezen összesen 111 tolvajsági esetek közül a vétkei tettesek 72 esetnél nyomoztattak ki és szolgáltattak át az illetékes bíróságnak; továbbá vadászati kihágásért 9 és engedély nélküli fegyvertartásért 7 egyén jelentetett fel, igazolvány hiánya miatt pedig 21 csavargó egyén tartóztatott le és szolgáltattott át az illetékes hatóságnak.

A közbiztonsági szolgálatot s annak szervezeti részét illetőleg — ezuttal is elismerőleg kell ugyan kiemelnem, hogy a m. kir. esendőrség fontos feladatának megfelelő buzgósággal, kellő szabatos és szabályos eljárással igyekszik betölteni hivatását, s e tekintetben kifejtett működése a lehetőséghez képest sikeresnek mondható, — de más felől tagadhatlan az, hogy működési sikerének lehetőségi aránya a viszonyoknál fogva nem felel meg és nem felelhet meg azon követelménynek, mit a közbiztonság fontos érdeke elengedhetlenül előszab, s ennek oka a esendőrségi létszám csekélységében fekszik, s itt megjegyznem kell, hogy a megyére szervezileg megállapított 102 főnyi létszám sem volt eddig a rendes szolgálatra kiegészíthető. — Ez iránt kötelességemhez képest nem mulasztám el kellőleg indokolt felterjesztéseimet a magas belügyminiszteriumhoz megtenni, s ez érdembeni felterjesztéseim a megyei közigazgatási bizottságnak és a f. évi májusi törvényhatósági közgyűlésnek feliratával is támogatást nyertek, melyek alapján a létszám szaporítása és 2 új őrsállomás szervezése iránt a tárgyalások meg is tartottak, s minthogy ennek szükségessége az illető kir. esendőrpáncsnoksággal egyetértőleg állapított meg, így annak tényleges bekövetkeztét is remélni lehet, de mivel ezt nem csupán a közbiztonságnak, hanem a közrendtartásnak is az örfködést — illetőleg járóri eljárás oly nagy mérvben igénylő érdeke továbbra el nem odázhatóvá teszi, ugyan azért mély tisztelettel kérem a tek. közgyűlést, hogy a mglgü belügyminiszteriumhoz intézendő feliratával a szükségesnek megállapított és elfogadott esendőrségi szaporítás mielőbbi tényleges foganatosítását szorgolólag kérelmezni méltóztatassék.

A folyó évi május hó 1-től augusztus hó végéig a megye területén előfordult tüzesetek száma összesen 65 — s így az előző időszakban előfordultaknál négygyel kevesebb volt; az összes elhamvasztott érték a hivatalos kártelvéti jegyzőkönyvek szerint 70483 forint tett ki, melyből biztosítva volt 25106 frinyi érték, s így a biztosítatlan szenvedett kár 45397 forintira rug.

A tüztámadásának oka a teljesített vizsgálatok szerint 6 esetben villámcsapás, 8 esetben gondatlanság, 2 esetben gyufával játszó gyermekek gyújtása és 39 esemél kideríthetetlen volt, s ezen kívül 10 esemél gyújtás gyanúja főrován fenn, mindezekre nézve a törvény-szabta hatósági eljárás teljesítetett.

A közmunka és utépítészeti ügy a fennálló ügyviteli szabály értelmében a novemberi közgyűlésnek képezvén zárt tárgyat és az utépítészeti tervzetben előirányozott munka feladványok teljesítésének — valamint a közmunkaváltási és természetbeni szolgálma nyok lerovásának felülvizsgálása is az utfélygelő bizottságok által október havában járásokint megtartandó computusok alkalmával fővén teljesítettni, melynek eredménye szintén a novemberi közgyűlés elé terjesztetik és így azzal a kellő felülvizsgálat által megállapított részletes adatok szolgálódnak a mélyen tisztelt közgyűlés tüzetes számonvétele alapjául; ehhez képest ezuttal csak a folyó évi május hó 1-től augusztus hó végéig fogantatott utépítészeti műveletek átlagos kimutatását van szerencsém a központi nyilvántartás alapján a következőkben előterjeszteni u. is: — a jelzett idő alatt közmunkával szállított kavics 23047 kupac, maradt tehát augusztus hó közepétől fogva szeptember és október havára szállítandó 3084 kupac, — kő szállított 406 kupac, maradt szállítandó 14 kupac; utárolás teljesítettni közmunkával 299,500 meter, — készpénzen 4200 meter és színte készpénzen szállított kavics 575 kupac; — ezen munkálatokra a helyben hagyott költségelőirányzat alapján kifizettetett az utépi tészeti alaplól:

- 1.) Kő és kavicsbeszerzés és termelés 15,649 ft 56 kr.
- 2.) Kavicsbánya bérekre 1,128 ft 2 kr.
- 3.) Hidak építése és javítására 8,003 ft 88 kr.
- 4.) Utépítési és árkolási munkákra, kerékvetők és egyéb uttartozékokra 5,414 ft 53 kr.
- 5.) Utszszámok beszerzése és javítására 486 ft 95 kr.
- 6.) Az utkaparók munka könyvei és egyéb irományzerekre 10 ft 5 kr.

Összesen 30,672 ft 99 kr.

Ugyan a központi számvevői nyilvántartás és annak alatti esatolt részletes kimutatása szerint a folyó évre előírt s részben előző évi hátralékkal fenforgott közmunka váltásból a jelen közgyűlésig befizettetett az utépítészeti pénztárba összesen 58,293 ft 88 1/2 kr.; — maradt tehát még befizetendő 15,065 ft 31 1/2 kr. —

Az 1879. évi 37-ik t. c. értelmében előírt katonabeszállásolási pótdából ez évben az alatti számvevői részletes kimutatás szerint befizettetett összesen 32,551 ft 97 1/4 kr.; — maradt tehát még befizetendő az előző évről hátralékban maradt 54,126 ft 14 3/4 krral együtt összesen 65,228 ft 99 1/4 kr.

A betegápolási pótdából befizettetett összesen 12,298 ft 87 kr. s így az előző évi hátralékkal együtt — ami 27,273 ft 72 1/4 krt tesz ki — lesz még befizetendő 36,107 ft 27 1/4 kr.

Ezen két alapokra nézve, t. i. a katonabeszállásolási és a betegápolási pótdóra nézve még tisztelettel megjegyzem, hogy a folyó évi májusi közgyűlésnek a számadások iránt hozott határozatához képest, a computus ezen alapokra nézve is a megyei számvevő által községenként teljesítettni fog és annak eredménye a részletes elszámolással együtt a közgyűlés elé terjesztetik. —

A megye házi és árva pénztárainak törvény által rendelt havi vizsgálatait az illető bizottsággal teljesítvén, az arról szóló hivatalos jegyzőkönyveket alatti azon megjegyzéssel mutatom be, hogy mindkét pénztár mindenkor teljes rendben és a pénztári kezelés hiánytalanul találtatott.

A megye törzsvagyonra a fentebb említett pénztári vizsgálati jegyzőkönyvek és a 4. alatti mellékelt számvevői nyilvántartás szerint áll: részint földtehermentesítési és takarékpénztári — részint pedig magán kötvényekben gyümölcsözőleg elhelyezett 20,999 ft 23 1/2 kr. tőke és ezután esedékessé vált 1044 ft kamat követelésből, mely utóbbinak behajtása iránt az intézkedés megtéttetett, s így ezen befolyandó kamat összeggel együtt a megyei törzsvagyon tőke állaga mai nap 22,043 ft 23 1/2 krt tesz ki. —

Vége van szerencsém a megyei központi és összes járási hivataloknak, valamint külön az árvaszékek ügyforgalmi és tevékenységi kimutatását a folyó évi május hó 1-től augusztus hó végéig terjedő időszakra a következőkben előterjeszteni u. is:

	1884. május 1-en	1884. május 1-től augusztus végéig volt befolyt	Összesen	Elintéztetett	1884. augusztus végével elintéztettni hátr.
Alispáni hivatal	485	7483	7968	7603	365
Me gyei számvevőség	173	2165	2338	2295	43
Kanizsa város tanácsa	22	5670	5692	5663	29
Tapolezai járás	133	2787	2920	2920	—
Süme gi	24	1886	1910	1892	18
Keszthelyi	—	1566	1566	1548	18
Kanizsai	7	3093	3100	3100	—
Pacsai	—	1738	1738	1738	—
Z. Egerszegi	216	3158	3374	3328	46
Novai	—	1779	1779	1776	3
A. Lendvai	—	2670	2670	2645	25
Letenyei	99	2103	2202	2064	138
Perlaki	—	1535	1535	1335	200
Csáktornyai	150	2060	2210	2160	50
Összesen:	4046	47619	51665	48620	3045

Kelt Zala-Egerszegén 1884. évi szeptember 6-án.

Svastits Benő s. k. alispán.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Nyilt levél

Zalamegye népiskolai hatóságaihoz, gondnokságaihoz és iskolaszékeihez.

Hivatalom elfoglalásával szervesen összefüggő s halaszthatlan teendőim következtében még ma sem vagyok azon helyzetben, hogy eredeti szándékomhoz képest külön-külön forduljak tankerületem iskolai hatóságaihoz, gondnokságaihoz s iskolaszékeihez.

Az érintkezés formája mitsém változtat a bensőségen, melylyel új pályámon nagybecsű támogatásukat kérem. Kérem az általunk közösen szolgált s egész nemezedékek sorsát befolyásoló nagy és szent ügy nevében; kérem azon jogok és kötelek címén, melyek a népiskolai hatóságok, iskolaszékek és gondnokságok buzgalmanak, a törvény szemlénéhez képest, oly tág tért nyitnak, annyi hálás alkalmat szolgáltatnak, hogy a mindennapi tapasztalásból ítélve, e buzgalom hűsége és lelkiismeretessége nélkül, a népoktatás sikerének egyik első rangú tényezőjével le sem számolhatunk.

Közös törekvéseinkre az ég áldását esdve, alig szükséges említenem, mily szép bére lesz pályámnak a tudat, hogy a támogatást, melyet állásom céljainak ma hivatalosan kérek, munkám és szorgalmam által keltett bizalmuk egykor önkényt fogja nekem nyújtani.

Zala-Egerszegén, 1884. szeptember 12-én

hazafias üdvözlettel

Dr. Ruzsicska Kálmán

kir. tanfelügyelő.

Városunknak rendezett tanácsú várossá való átalakítása tárgyában a megye törvényhatóságához beterjesztett kérvény a közgyűlés második napján vagy is f. hó 10-én tárgyalatott. A közgyűlés egyhangú határozatával az ügyet a legmelegebb pártolással terjeszti fel a magas miniszteriumhoz, ahonnan hihető helyben hagyva oly időben jó még vissza, hogy a rendezett tanács már a jövő év elején meg lesz alakítható.

Jótekonyság. Tek. Farkas Dávid országgyűlési képviselő úr a zalamegyei tanszermuzeum részére 5 forintot kegyes adományozni, mely szíveségeért hálás köszönetét fejezi ki a tanszermuzeumi bizottság.

A zala-egerszegi ipartanodai bizottság, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak 1882. évi augusztus hó 16-án 23439. sz. a. kelt rendelete mellett az ipariskolák tárgyában kiadott szabályrendelet értelmében e tanévben is az iparos tanoncok kellő oktatása tárgyában szükséges intézkedéseket fogantatásíthassa, f. hó 14-én délelőtt 10 1/2 órakor a városház tanácstermében ülést tart. Igénytelen nézetünk szerint a tanítás az ideig tényleg meg nem kezdhető, míg az ipartanodai bizottság az évi költségvetést el nem készíti s azt a városi képviselő testület helyben nem hagyja. Az ipartanodai bizottságnak e mellett gondoskodnia kell jövődelmi forrásokról; mert kétségkívül egy városban sinez az ily iskola úgy szervezve, hogy az összes teher magára a városra hárulna. Így a napokban volt alkalmunk a Veszprémben fennálló ipariskola múlt évi bevételeit olvashatni, mely szerint csupán tandíjából 431 ft folyt be, a mely az összes 990 ft 12 kr. bevételnek majd felét képezi. Mi azonban nem csak tandíjra nem szedtünk, de sőt nagy összeget adtunk tankönyvek-re, író- és rajzszerkekre. Méltányos, sőt jogos, hogy a szegény tanulók tandíjfelengedésben részesülhessenek s a szükséges tanszerekkel ellátva legyenek, de a ki teheti, attól miért ne követelhetnénk a tandíjat. — Helyes beosztás mellett sikerül a múlt évben nagy áldozattal megkezdett ipariskolát továbbra is fentartani, míg ha ezt nem tesszük, féltő, hogy a város a legjobb akarattal sem képes a követelménynek megfelelni, habár az új ipartörvény még szigorúabban intézkedik a tanonc iskolák felállítására tárgyában, sőt mint értesülünk, a miniszterium részéről már a kir. tanfelügyelőségekhez rendelt is érkezett mintegy 9—10 féle nyomtatvány mintával, melyek szerint az iskolák vezetése eszközölné.

Csáktornya városának újabb haladása. Megyénk minden polgárának keblét öröm foghatja el amaz üdvös mozgalom hírének hallatára, mely mozgalom a napokban Csáktornya egy kisdédóvó intézet létesítése tárgyában megindult. Muraköz egyik legmagyarabb városának eme törekvése ugyanis a magyar nyelv terjesztése érdekében kiváló fontossággal bír s bizva az ügy élén álló férfiak hazafias szemlénében, lankadást nem ismerő buzgalomában, erősen hiszszük, hogy az ige nem sokára testté válik. — Mint csáktornyai levelezőnk bennünket értesít, Ziegler Kálmán kir. közjegyző úr meleg hangú felhívást bocsátott ki a város lakóihoz, melyben e hó 7-én a kisdédóvoda alakítása tárgyában értekezletre hívta őket egybe. A felhívásra mintegy 50-en jelentek meg, s az értekezlet azonnal meg is alakult, s az alapszabályok kidolgozása, úgy az előzetes teendők fogantatása végett több tagú ideiglenes bizottságot küldött ki, melynek elnöke Samu József képezei igazgató, alelnöke Ziegler Kálmán kir. közjegyző, jegyzője Margitai József képezei tanár. Választmányi tagok: Gresz Alajosné, Dugovics Pálné, Sárosvy Lászlóné, Hochflusz Samuné, Volák Rezsóné, Prusziák Alajos, Novák Ferenc, dr. Schwarz Albert, Rosenberger Dávid és Jeney Gusztáv. Az egyesület tagjai vagy alapítók, kik egyszer s mindenkorra 50 forintot fizetnek, vagy rendesek, kik három éven keresztül 4 ft évi tagsági díj fizetésére kötelezik magukat, vagy pártolók lesznek, akik három éven át 1—1 ft tagdíjat fizetnek. Az egyesület alakítása annyival is inkább könnyen eszközölhető, mert már régebben e célra a városban 1460 ft gyűjtetett egybe s az a takarékpénztárban van gyümölcsözőtél végett elhelyezve. Az alakuló közgyűlés hatánapjúl f. évi október hó 26-ika tüzetett ki.

A zala-egerszegi kereskedelmi kör legutóbb tartott közgyűlésén egyhangúlag hozott határozatával kimondta, hogy a városban levő kereskedők tanoncai részére alsó fokú kereskedelmi iskolát fog felállítani, a mely iskolában az egyes tantárgyak a vallás- és közoktatás ügyi m. kir. miniszteriumnak f. évi július hó 29-én

28093. sz. a. a „kereskedelmi iskolák szervezete“ tárgyában kiadott rendeletében előírt tanterv követelményeinek teljesen megfelelőleg tanítatnak. Ezen, a kereskedelmi tanoncok szellemi oktatását célzó ügy már is annyira előrehaladott, hogy az iskola már október hó 1-én egyenlőre két osztállyal megnyitattik, a harmadik osztály csak a következő tanévben lép életbe. Melegen üdvözöljük a kereskedelmi kört, midőn tevékenységét ez irányban kiterjesztve, azon kereskedő tanoncoknak, a kik anyagi körülményeik folytán a szükséges ismereteket nem szerezhették meg, módot ad arra, hogy a mulasztottakat ez uton pótolhassák, hogy így a tanítézet egyes osztályainak sikeres befejeztével belőlük értelmes és a haladó kor követelte ismeretekkel bíró kereskedők válhatnak. Erősen meg vagyunk győződve, hogy ez irányú buzgalomuk mind a magas miniszterium, mind az illetékes kereskedelmi kamara részéről jóakarátú támogatásra fog találni.

A zalamegyei „Jegyzői egyesület“ évi rendes közgyűlését f. hó 11-én tartotta Csáktornyan; a közgyűlés egyéren volt látogatva. Az ülés előfolyását lapunk jövő számában részletesen ismertetjük.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium Gaál Imrét a csáktornyai állami tanítóképző intézethez rajztanárul kinevezte, egyuttal a képző intézet református növendékeinek vallásoktatásával is megbizta.

Önsegélyző magtár alakult legközelebb Túrjén az ottani tanító Hock Pál buzgólkodása folytán. Ismerve az ily önsegélyző magtáraknak áldásos voltát, azon óhajunkat fejezzük ki, vajha több megyei községről regisztrálhatnánk ily örvendetes hírt.

Gyászhir. Berecz Imrénék, a nagykanizsai polgári iskolánál több éven át működött tanárnak anyja 74 éves korában Zala-Istvádon elhunyt és szeptember 1-én nagy részvéttel temettetett el. Áldás és béke poraira!!

A Pápa-keszthelyi vasut ügyében a végrehajtó bizottság f. hó 4-én Tapolezán népes értekezletet tartott, melyen a helyi érdekeltség is tekintélyes számmal volt képviselve. A gyűlésen elhatározták, hogy a műszaki tanács részéről ajánlott és elfogadott Tapoleza-Badaacsony-Ediercsi kanyarulatra nézve az előmunkálatokat fogantatba veszik, továbbá az építési tőkét 2 millió 500 ezer forintban állapították meg, melyből egy millió törzsrészenyvel, 1500000 forint pedig elsőbbségi részvényekkel fedeznek. A 1000000 forint tevő kisajátítási költség a törzsrészenyvekből fizettetik ki. A pénzügyminiszterium feláratilag megkerestetik, hogy 3000000 forint értékű sineket törzsrészenyvekkért engedjen át. Zalamegye törvényhatósága megkerestetik, hogy az 1880. évi XXXI. t. c. 10 §-a által adott jogánál fogva a pápa-keszthelyi vasut vidékét is részesítse azon kedvezményben, melyet lelkes közönsége a más irányban tervezett vasutnak már megszavazott s mely az alkalmazott kiszámítási kules szerint tíz éven át fizetendő 14 ezer forint évi segélyből állna s a mely összeg 100000 forint kölcsön felvételét tenné lehetővé. A törzsrészenyvből illykép 6500000 forint helyezettnek el, míg a fennmaradó 5500000 forint az érdekeltség, a nagy birtokosok, az érdekelt alapítványi birtok és Veszprém megye törvény szerint megengedett hozzájárulása által fedeztetettnék. A részvények aláírásának gyűjtésére a veszprém megyei részt egy, a zalamegyei részt pedig három gyűjtő vidékre osztották fel Pápa, Süme gh, Tapoleza és Keszthely központokkal. A végrehajtó bizottság azon reményének adott kifejezést, hogy sikerülend kellő utánjárás mellett egy-egy vidéken 1000000 forint törzsrészenyvt egybe gyűjteni s f. évi október hó 5-ére új gyűlés lett kintázva, mikorra is kintázva van reá, hogy a vállalat végrehajtásának megkezdését mi sem fogja akadályozni.

Loárverés a m. kir. állami ménesekben. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium közhírré teszi, hogy a kisbéri, bábolnai és mezőhegyesi magyar királyi ménesekből részint számfelüti, részint kisorsolt lovak s a mezőhegyi gulyából egyuttal gulyabeli tenyész marha is és pedig Kis-Béren október hó 1-én, Bábolnán október hó 2-án, Mezőhegyesen október hó 7-én és 8-án nyilvános szóbeli árverés utján azonnali készpénzfizetéssel mellett fognak a legtöbbet igénykés eladatni. Az árverés mindegyik ménesben reggel 9 órakor kezdődik. A megvett lovak az árverés után még 8 napig a vevő költségére az illető ménesben maradhatnak, mely idő alatt minden eshetőség a vevőt terheli. A bábolnai méneshez legközelebb fekvő nagy-igmándi vasuti állomásnál kintelhetőleg gondoskodva leendő kocsiokról, melyek az érkező vevőket az árverés helyére s onnét az árverés befejezte után a vasuti állomáshoz visszazállítják. Kis-Bér és Mezőhegyes vasuti állomások levén, a vevő közönség elhelyezéséről az illető ménesintézetekben kintelhetőleg gondoskodva lesz.

A balatoni halászat érdekében — mint lapunkban annak idején említettük — még július hóban Balaton-Füreden értekezletet tartottak, a melyen a balatoni érdekeltséghez intézendő emlékirat szerkesztésére gr. Széchenyi Imre elnöke alatt báró Puteáni Géza, Szalay Imre, Landgras János kir. halásztati felügyelő, dr. Sziklay János tagokból álló bizottság küldetett ki. A kiküldött bizottság nemes feladatához mérten e nagyfontosságú ügyben részletes és alapos emlékiratot készített s az legközelebb fogja a sajtót elhagyni. A halásztati szövetezet érdekében október hó 26-án Keszthelyen fog nagy értekezletet tartatni, a melyen az emlékirat tárgyalás alá kerül.

Öngyilkos jelelt, a ki még koporsóról és viaszgyertyákról is gondoskodik. Golub István vukanoveci 73 éves özvegy földmives vejevel folytonos viszálykodásban élvén, efeletti keserűségében e hó 6-án reggel négy óra tájban, miután előbb koporsót vett s a körül tizenkét égő gyertyát elhelyezett s a feszület előtt a halott imádságot elmondta, egy egyesüvű pisztolyal öngyilkossági szándékból mellébe lött, s magát életveszélyesen megsebesítette. Mivel az öngyilkosságot megelőzőleg mintegy félórával vejenek pince hajléka kigyuladt, alapos a gyanú, hogy mielőtt e földi lét örmeitől meg akart szabadulni, rég táplált boszújának kielégítése végett veje pincéjét ő gyújtotta fel.

N y i l t t é r

Ügynökök és utazók,

akik széleskörű ismeretséggel bírnak, **egy első rangú kavé és deligymölcs kereskedésben** az áruknak postai uton bármely helyre egyszemélyre való szállíttatása végett rendes fizetés mellett provízió nélkül alkalmazást nyernek. Ajánlatok eddigi alkalmaztatások feltüntetésével „M. M. 1000. poste restante Triest” küldendők.

Breisach Sámuel könyvkereskedésében a bekövetkezett iskolai idény alkalmával polgári, felső nép és elemi iskolák számára mindenféle tankönyvek bolti ár mellett kaphatók. Megrendelések azonnal teljesíttetnek.

*) E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

827 sz. A z.-egerszegi kir. trvszék elnökétől.
eln. 1884.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar királyi igazságügyminiszteriumnak 22592 I. M. 1884. sz. a. rendelete folytán a zalaegerszegi kir. törvényszék, úgy a kerületében fekvő négy (4) járásbírói és a zalaegerszegi kir. ügyészség részére az 1885. évben szükséges irodai szerek u. m.: 6 rizma közönséges miniszteri, 45 rizma kis-irodai fehér bordás, 65 rizma halvány kékes kis-fogalmi gép, 10 rizma kis-irodai fehér utánzott merített (diós-györi), 32 rizma kis-fogalmi szürke gép gyártmány, — 2 rizma median regest, — 32 rizma nagy csomagoló, 12 rizma kis írató-papír, 4 rizma veres színű finom papír, továbbá 40 kilogram jó minőségű pecsét-viasz, 100 doboz különféle réztoll, 30 tucat tollnyél, 25 tucat fekete, 20 tucat kék, 10 tucat veres írón, — 32 darab unio ruggyanta, 60 ezer pecsételő veres-ostya, 3 kilo nyomdai szivacs, 50 üveg carmin-veres tinta, 200 üveg vegytinta, — 8 kilog. nyomdai festék és az esetleg az összes szerekből megrendelendő nagyobb szükséglet szállításának biztosítására a folyó évben a Breisach Samu-ellel fennálló szerződésben kikötött egységes árak mint kiküldetési árak alapján hivatalos irodámban **folyó évi szeptember hó 30 napján reggel 9 órakor árlejtést** tartok, melynél a vállalkozók 100 forint bántópenz letétele és a minták bemutatása mellett résztvehetnek.

Az árlejtés megkezdéséig 100 forint bántópenzzel és a szükséges minták melléklésével ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatók, a vállalkozók azonban kötelesek zárt ajánlataikban kijelenteni, hogy a szerződési feltételeket ismerik és azokat kötelezőknek elfogadják. — A szerződés a legkisebb ártért ajánlkozó vállalkozóval fog megkötettni.

Az árlejtési szerződési feltételek a törvényszéki iroda-igazgatónál betekintheők.

Zala-Egerszegen 1884. évi szeptember hó 2. napján.

Dr. Gyömörey Vince

171. 1—1. kir. törvényszéki elnök.

828 eln. 1884.

Árlejtési hirdetmény.

A zalaegerszegi törvényszék és járásbírói hivatalos helyiségeinek 1885-ik évi január hó 1-től december hó végéig leendő fűtésére legalább 206 köbméter, valamint a zalaegerszegi királyi ügyészség hivatali- és fogház helyiségeinek fűtésére legalább 233. köbméter jöminőségű teljesen kiszáradt hasáb bükkfa szállítása végett elnöki irodámban tartandó nyilvános árlejtésre határidőül **1884. évi szeptember hó 29-ik napjának délelőtti 10 óráját** tűzöm ki, melyre vállalkozni kívánók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtésnél 100 forint bántópenzt letenni tartoznak.

A fent kitézett határidőig 50 kros bélyeggel és 100 forint bántópenzzel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadhatók; az árlejtési feltételek a törvényszéki iroda-igazgatónál naponként délelőtti órákban megtekinthetők.

Zala-Egerszegen 1884. évi szeptember hó 2-án.

Dr. Gyömörey Vince

171. 1—1. kir. törvényszéki elnök.

157 v. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírói 3709. számú végzése által **Tibolya János** zala-istvándi lakos végrehajtató javára **Tibolya Ferenc** ugyanottani lakos ellen 300 forint tőke és ennek járuléki erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 600 forint 20 krra becsült 4 darab jármás ökrök és két tehénből álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendelvetvén, ennek a helyszínén vagyis Zala-Istvándon leendő esz közlésére **1884. év szeptember hó 18-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen 1884-ik évi szeptember hó 1. napján.

Nemes Sándor

173. 1—1. kir. bírósági végrehajtó.

63. 68 kép.

Árverési hirdetmény.

Zala-Egerszeg város tanácsa és kiküldöttjei által közhírré tetetik, hogy a városi képviselő testület határozata folytán a városi és járási kórház építési helyiség részére korábban megvett beltelkek a fehéreképi utcában és pedig három egyenlő részre felosztva nyilvános árverés útján **folyó 1884. évi szeptember hó 22-én délelőtti 9 órakor** a helyszínén örökárban elfognak adatni, mely határidőben a helyszínére a venni kívánók azzal hivatnak meg, hogy az 1600 forint becsár 10° kát vagyis 160 forint o. é. bántópenzt óvadékkul az árverés megkezdése előtt a kiküldött bizottság kezére letenni tartoznak.

Az árverési feltételek mindennap a városházánál d. e. 9—12 óráig betekintheők.

Kelt Zala-Egerszegen, 1884. szeptember 7.

180. 1—1. **A kiküldött bizottság.**

4822 sz.

Hirdetmény.

A zalamegyei összes szolgazsemélyzetnek vagyis egy örmester, 14 tisztikatoná, 8 központi, 11 járási hivataloszolga és egy büfiredi fűrdőszolga összesen 35 szolgának 1885. évi egyenruháihoz és pedig 69 darab kék nadrág, 23 darab téli mente és 35 darab nyári foszlányhoz szükséges kelme és egyéb cikkeknak egy mint: 140° 100 meter fehér bélés vászon, 13° 100 meter kemény vászon, 149° 100 meter vitorlavászon, 7° 12 tucat kapocs, 9° 12 tucat makkgomb, 34° 12 tucat rózsza, 19° 12 tucat gyűrű, 11° 12 tucat drágongomb, 18° 12 tucat esontgomb és 35 drb. nyakraválóinak szállítása, — 69 darab kék magyar nadrágnak, 23 db. téli mentének és 35 drb. nyári foszlánynak elkészítése, 35 drb. kék sapka kiállítás, — 69 drb. nadrágra és 23 darab téli mentére szükséges sarga zsinórzat kiszolgálása mentekötővel, 23 drb. téli mentének báránypórrrel bebelléle és prémézése, mégis 35 pár nyári új csizma (15 pár sarkantyú) és 34 pár téli újeszima szállítása, továbbá

A megyei központi irodák részére 1885. évre szükséges következő irodaszerek és egyéb cikkeknak u. m.: 5 rizma diósgyöri merített median papír, 100 iv

imperial, 3° 1/2 rizma miniszter, 92 rizma fehér iroda, egy rizma regiszter, 40 rizma nagy-boríték, 18 rizma közönséges median, 3° 1/2 rizma regal, 24 rizma nagy-concept, 170 rizma kis-concept papírnak, 40 kilogr. spagét, 180 doboz réztoll, 45 kilogr. közönséges pecsét-viasz, 100 liter fekete tinta, 30 üvegecske vörös tinta, 30 tucat fekete, 40 tucat sznes írón, 356 kilogr. milly gyertya (esomagtját 56 decagrammal számítva), 20 kilog. fagygyu gyertya, 180 drb. tollnyél, 25000 drb. pecsétostya, 20 kötet nemzeti színű hivatalos zsinór, 8 üvegecske fekete festék, 130 üvegecske autograf tinta és 7 rizma lytografia papírnak, végre

Hivatalos folyosók kivilágításához 130 kilogr. petroleum és két utcai lámpa kivilágításának biztosítása érdemében **f. évi szeptember hó 27-én délelőtti 9 órakor** Zala-Egerszegen a megyei számvevői irodában **írásbeli zárt ajánlati tárgyalás** fog tartatni.

Miről mindenki azon megjegyzés mellett értesítetik, miszerint a vállalkozni szándékozó által beadandó ajánlati levél (offert) a megyei számvevőséghez **f. évi szeptember 26-ig délutáni 5 óráig** beadandó, mert utólagosan beadott ajánlati levél tekintetbe nem fog vétetni.

Továbbá ezen vállalatokhoz csak oly vállalkozók tognak becsáttatni, kik e tekintetben illetőleg az ily téle vállalatokban jártasok és a hatóság előtt ismeretesek.

Minden ajánlati levél a szabályszerű 50 kros bélyeggel ellátandó, az elvállalendő cikk vagy munka tisztán és érthetőleg, az azért ajánlott összeg pedig betűvel úgy számmal kiteendő és 5° bántópenzzel ellátandó azon hozzáadással, hogy a tárgyalás befejezése után a vállalkozók által letendő bántópenz biztosítéképen 10° -val kiegészítendő, mely vagy készpénz vagy államkötvényből állhat, az ajánlati levél a vállalkozó által annak vezeték, úgy keresztneve és lakhelye hozzá-tételevel aláírandó.

A szállítandó kelmek és egyéb cikkeknak minősége, valamint az azokra vonatkozó minták és feltételek a tárgyalás napjáig mindennap a számvevői hivatalnál megtekinthetők, valamint bővebb felvilágosítások is nyerhetők.

A megyei számvevőség által:

Zala-Egerszegen 1884. szeptember hó 11-én.

Czukelter József
m. főszámvevő.

179. 1—1.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK

100 forint névértékű nyeremény - kötvényei

4% kamatozással.

Első huzás már szeptember 15-én.

Évenként három sorsolás és pedig szeptember, január és május 15-én.

Jelen alkalommal

FŐNYEREMÉNY 100,000 forint.

Legkisebb összeg, melyvel minden kötvény visszafizettetik, 100 forint osztr. ért., azonkívül egy nyeremény-jegy, mely a tulajdonosnak jogot ad az összes további huzásokbani részvételre. Ily módon minden, már egyszer nyereményben részesült kötvény is tovább játszik a további sorsolásokban,

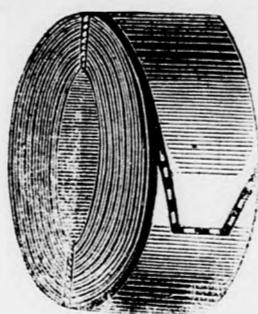
tehát egy kötvényre több alkalommal is eshet nyeremény

Ezen nyeremény-kötvények valamint kimerítő prospectusok kaphatók

a **Magyar leszámítoló- és pénzváltó-banknál**

Budapest, Wurm-udvar, valamint minden nagyobb bank- és váltó-háznál.

174 1—1

Első magyar hazai

m. k. és o. es. kir. szabad.

bőr és gépszij-gyár

KRAUSZ JÓZSEF FIA

Marczali, déli vasutállomás Keszthely.

Alapított 1850-ben

15—15.

Ajánlja 1883. évi február 23-án szabadalmazott imprágnált, forrasztott gépszijait és oroszul gyártott varró- és kötőszijait, — melyek a kereskedelmi téren a legjobbnak bizonyult kül- és belföldi gyártmányok ellen **még senkitől el nem érteket biztosítanak.** Ezen szijak nem nyulnak semmit és forrasztásuk oly szilárd, hogy gőz- vagy nedvességben használva, éveken át dolgoznak a nélkül, hogy rongálódnának.

Javítások gyorsan és legolcsóbban eszközöltetnek.

Árjegyzéket és mintákat kívánatra díjmentesen küldök.

Országos Magyar Gazdasági egyesület Budapest. (Köztelek.)

265. sz. 1884. **BIZONYLAT.** Krausz József fia Somogyegye marczali gyáro- által az országos magyar gazdasági egyesület elé bíralat végett beküldött imprágnált és forrasztott gépszijak a magyar vas-utak gépgyárában és a királyi József műegyetem mechanikai laboratóriumában az országos gazd. egyesület gépészeti szakosztálya részéről kiküldött bizottság előtt szakszerűen megvizsgáltatván, a következő tulajdonok constaltattak:

1-ör. Az imprágnálás teljes levén, a szijak mindenütt ott, ahol nedvesség és gőz befolyásának voltak kitéve — a befolyásnak sikeresen ellenálltak.

2-ör. Csekély nyulékenységel bírván, e szijakat kurtítani nagyon ritkán szükséges — úgy hogy az állami gépgyárbán 34 napon állandóan működésben tartott két szij közül, — ezen idő alatt csak az egyiket kellett 30 m. mtrrel egyszer megkurtítani.

3-ör. A szijak vég-inek a megerősítés mellett összeforrasztása csekély nyulékenysége mellett elővönök mondató — s az összeforrasztás oly szilárd, hogy □ milliméterenkint 2,505 kgr. terhelhetésnél a szij elszakadt, de a forrasztás mi változást sem szenvedett.

4-ör. A szijak □ milliméterenkint átlag 2-4 kgr. terhelhetést állottak ki.

Kelt Budapestén, 1883. márc. 19-én.

Az országos magyar gazd. egyesület nevében

Körösmies László s. k. elnök.

Kivonat a országos iparegyesület g. áripari szakosztályának 1882. október hó 10-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyvből.
6. pont Krausz József fia marczali gépszijgyáros által b-mutatott ragasztott és forrasztott gépszijak, melyeknek tartóssága mellett számos bizonylat mutattatott föl, olesőségükül fogva is az érdeklő iparosok és iparvállalatok figyelmébe ajánlatnak.
Kiadta: **Országos iparegyesület**

Gelléri Mór s. k. szakosztályi jegyző és egyesületi titkár.

Bizományi raktár:

Boschán Emil ur vaskereskedésében Zala-Egerszegen.